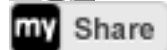

Kolik surrealistů bude střílet verši?

Pátek, 08 Duben 2016 12:18 JAN DOČEKAL Jan Dočekal

inShare1

Stoupenci surrealismu se od třicátých let minulého století schází v nepravidelných intervalech k mezinárodní výstavě. Za osmdesát let (1935 až 2015) se tak stalo dvaadvacetkrát na šestnácti místech světa, nejčastěji, čtyřikrát, v Paříži.

První mezinárodní výstava surrealismu byla uskutečněna za přítomnosti **Andrého Bretona** od 11. do 25 května 1935 v Santa Cruz na ostrově Tenerife. Třemi kolážemi byl na ní zastoupen Jindřich Štýrský. Breton napsal v dopise Nezvalovi, že Štýrský svými pracemi vzbudil velký obdiv. V dalších letech byly mezinárodní výstavy surrealismu v pořadí v Kodani, Londýně, Tokiu, Paříži (1938, pořadatelé byli Breton a Eluard), Amsterdamu, Mexiku City, New Yorku, podruhé v Paříži, Praze (1948), Santiagu de Chile, potřetí v Paříži, podruhé v New Yorku, Miláně, počtvrté v Paříži, Sao Paulu, Chicagu, portugalské Coimbre, podruhé v Santiagu de Chile, Pensylvánii, podruhé v Praze (2012) a v Montrealu.

Nyní v středoamerickém Kartágu

Nynější mezinárodní výstavu surrealismu, v pořadí dvacátou třetí, hostí Kartágo ⁽¹⁾, historické hlavní město středoamerického Kostariky. Pod titulem **Las llaves del deseo** (*Klíče touhy*) ji uspořádalo město Kartágo ve spolupráci s Městským muzeem v Kartágu, společností Agorart ⁽²⁾, Nadací Camaleonart a internetovým magazínem Matéria. Výstava trvající **do 7.**

května obsahuje dohromady ve všech oborech tři sta děl – obrazy, sochy, objekty, fotografie, film a poezii – od sta autorů ze čtyřiaadvaceti zemí. Jsou mezi nimi matadoři surrealismu **Amirah Gazel a Alfonso Peña** (*hlavní organizátoři výstavy*), **Cruzeiro Seixas, Susana Wald, Enrique de Santiago, Eva García, Rik Lina, Miguel Lohlé, Miguel de Carvalho**. Z České republiky je patnáct autorů (v abecedním pořádku): **Josef Bubeník, Arnošt Budík** (*je zastoupen rovněž v sekci poezie, žije v Bruselu*), **Zdeněk Cibulka** (*in memoriam, zemřel tragicky v roce 2013*), **Miloslav Čevela, Jan Dočekal, Linda Filipová, Lubomír Kerndl, Gabriela Kopcová, Josef Kremláček** (*in memoriam, zemřel v roce 2015*), **Vladimír Kubiček, Jiří Lopour, Václav Pajurek, Zdeněk Píža, Ondřej Vorel a Jan Wolf**. Kromě Jiřího Lopoura všichni jsou (či byli) členy moravské surrealistické skupiny **Stir up** nebo s ní vystavovali.

K výstavě byl vydán obsáhlý digitální katalog. Zatím ve španělštině. Jazykové mutace – anglická, francouzská a portugalská – budou k dispozici až koncem letošního roku. Pořadatelé uvádějí, že správce digitálního katalogu bude průběžně připojovat příspěvky a komentáře z domácího (kostarického) a zahraničního tisku a od vystavujících autorů. Katalog v tištěné podobě vydán nebude. Výstava bude pravděpodobně reprizována v plném rozsahu v kostarické metropoli San José.

⁽¹⁾Kartago je nejstarším městem Kostariky, v letech 1563 až 1823 bylo hlavním městem země, má sto dvacet tisíc obyvatel, leží necelé tři desítky kilometrů jihovýchodně San José.

⁽²⁾Společnost Agorart sídlí v kostarickém Escazú. Pečuje o zvýšení významu role umělce a umění v rozvoji společnosti tím, že vytvoří souvislost mezi uměleckou tvorbou, podnikáním a státem.

Kontakty započaté v Čertově ocasu

Kontakty moravské surrealistické skupiny Stir up se zahraničními surrealisty trvají deset roků. Sochař, malíř a podporovatel umění **Lubomír Kerndl** si v roce 2006 pronajal bývalý Mohelský mlýn na dolním toku řeky Jihlavy. V jeho dvou patrech zřídil sezónní galerii. Dle jména meandru blízko proti proudu jí dal název Čertův ocas. Na přípravě první velké výstavy se podílel Arnošt Budík, brněnský rodák žijící v Bruselu, člen Stir up. On to byl, kdo svými kontakty se stejně smýšlejícími umělci z Belgie, Francie, Nizozemska, Portugalska a nemalou měrou ze Střední Ameriky sjednal jejich entrée do Čertova ocasu. Tam leží počátek vzájemné spolupráce tamních a moravských surrealistů projevový od té doby vícekrát v účasti členů Stir up na zahraničních výstavách.

Las llaves del deseo v magazínu Matérika

Teoretikové surrealismu a jeho filosofové jsou zajedno, že surrealismus není pouhým uměleckým směrem, spíše je životním postojem. Digitální časopis Matérika, jehož editorem je **Alfonso Peña**, věnuje u příležitosti výstavy Las llaves del deseo celé své jedenácté číslo (listopad 2015) surrealismu. Obsahuje rozhovor **Ludwiga Zellera s Hernánem Ortegou Paradem**, text **Cruzeira Seixase** o jeho životě a práci, esej **Floriana Martinse** o surrealismu v Americe, **Susana Wald** vzpomíná na **Edouarda Jaguera**. Rozsáhlý rozhovor s **Amirah Gazel** a **Alfonsem Peňou**, organizátory výstavy Las llaves del deseo. Další texty jsou od **Vancrevela Laurence**, **Davida Nadeaua**, **Arnošta Budíka** a **Enriqua de Santiaga**.

Příspěvek **Arnošta Budíka** má titulěk **Český poetismus, dadaismus a surrealismus**. Autor shrnuje dějiny surrealismu v Československu, potažmo v České republice, od poetismu přes dadaismus. Připomíná, že náš surrealismus zaujímá významné místo na mapě mezinárodního surrealismu. A jeho přítomnost v rámci aktuální výstavy Las llaves del deseo tuto skutečnost zesiluje.

Enrique de Santiago, chilský výtvarník, básník a esejista, je autorem textu k historii surrealismu. Píše mj., že surrealismus ve své historii, od vydání Prvního manifestu surrealismu v roce 1924, nebyl nikdy mrtvý, naopak se proti jiným uměleckým proudům projevil v každé dekádě, na každém místě, s novým elánem. V tomto smyslu byly výstavy surrealismu ve svém čase a na svých místech (*jsou připomenuta výše*) **vždy aktuální demonstrací třímající živý oheň k osvětlení snů**. A protože má-li surrealismus žít, nesmí pozbýt nic ze své permanentní revolučnosti. V jejím duchu Enrique de Santiago dospívá v závěru své historizující eseje k těmto vybízejícím slovům: **Mezinárodní výstava Las llaves del deseo je novým zastavením. Stačí už jen připojit povstání, založit požár starých zákonů a předpisů, být popravčí četou střílející verši po těch, kteří nás po staletí zneužívali.**